

**Overzicht workshops [jaarcongres](#)
[Vereniging Hogescholen](#)
6 april 2017**

Thema 1: Werken aan kwaliteit

Landelijke toetsen: pabo's en verpleegkunde maken er werk van!

Presentatoren: Wil de Groot Bolluijt, Hogeschool Utrecht; Arian van Staa, *10voordeleraar*

In het hbo zijn de afgelopen jaren diverse initiatieven ontplooid voor het ontwikkelen van instellingsoverstijgende summatieve toetsen. Twee succesvolle voorbeelden zijn de pabo-rekentoets (*10voordeleraar*) en de rekentoets voor de bachelor verpleegkunde (Rekentoets LOOV). Discussieer mee over overeenkomsten, verschillen en geleerde lessen!

De organisatie van duurzame samenwerking met het mkb

Presentatoren: dr. Jac Christis, Hanzehogeschool Groningen; dr. ing. Jannes Slomp, HAN

Met twee succesvoorbeelden behandelen we de organisatie van: het mkb-netwerk, het onderwijs, het onderzoek, de financiering en de mogelijkheid van een landelijk netwerk 'lean lectoren'.

Gast spreker: Fried Kaanen, Voorzitter Koninklijke Metaal Unie

Leren van toetsen? Van toetscultuur naar feedbackcultuur!

Presentatoren: Martijn Leenknecht, HZ University of Applied Sciences; Simone Kooij, Hogeschool Rotterdam; Platform Leren van Toetsen

Toetsen is niet het sluitstuk van leren (toetscultuur), maar stuurt (on)bedoeld het leren. In een feedbackcultuur worden toetsen dan ook bewust ingezet om het lerenproces van studenten te bevorderen. Aan de hand van praktijkcases werk je in de workshop aan het verbeteren van toetskwaliteit in een feedbackcultuur.

De StudiesuccesScan: hét instrument voor een studeerbaar curriculum in het hbo

Presentatoren: Inge Boksebeld, Daniëlle Schwartz, Mark te Wierik, Windesheim

De StudiesuccesScan van Windesheim is een evidence-based instrument om meer inzicht te krijgen in de randvoorwaarden van studiesucces en de studeerbaarheid van het curriculum. De workshop levert je niet alleen de scan zelf, maar ook een rijke oogst aan inzichten op om het studiesucces van jouw opleiding te verbeteren.

Starten met beeldschermtentamens

Presentator: Vincent Hendriks, Hanzehogeschool

Beeldschermtoetsing heeft verschillende voordelen, zoals gebruikersgemak. Bij deze workshop vertellen ervaringsdeskundigen hoe de implementatie hiervan is verlopen bij hun opleiding. Vervolgens gaat u als workshopdeelnemer onder begeleiding een begin maken met een implementatieplan voor uw eigen organisatie.

Langstuderen, op het juiste spoor

Presentatoren: Jacqueline Hoogenboom, Irene Witteman, Inholland

Maak kennis met de aanpak langstuderen en denk actief mee over de interventies tijdens de studieloopbaan van langstudeerder Steijn. Na afloop ontvangt iedere deelnemer het boekje 'Langstuderen, op het juiste spoor'.

Onderwijs met impact: professionele werkplaatsen

Presentatoren: Nathalie Boeijen MSc, Lianne Poel MSc, Yolanda te Poel, lector, dr. Leonie Steenis, Fontys hogescholen

Studenten, docenten en professionals werken samen aan praktijk-onderzoeksvragen in professionele werkplaatsen. Zo levert Fontys een bijdrage aan actuele vraagstukken. Wat is een professionele werkplaats? Wanneer is deze succesvol? Hoe kun je een professionele werkplaats inrichten? Deze vragen en meer worden beantwoord in de workshop aan de hand van een voorbeeld: de Centra voor Pedagogische Innovatie.

Externe validering in het hoger onderwijs, vijf jaar later

Presentatoren: Jaap Kloos, Mariëtte Harlaar, De Haagse Hogeschool, Opleiding Facility Management Zeven hbo-opleidingen Facility Management hebben in de zomer van 2013 hun krachten gebundeld in de vorm van samenwerking via project T.E.A.M.: een instelling-overstijgend toetsproject voor het vak bedrijfseconomie. Het traject en de 'lessons learned' worden gedeeld. Met elkaar wordt nagedacht over andere veelbelovende initiatieven in het kader van externe validering.

Vreemde ogen dwingen: de uitwerking van een landelijk protocol toetsing praktijkgericht onderzoek bij de opleidingen fysiotherapie

Presentatoren: dr. Wim van Lankveld, Herman Bernd, dr. Niki Stolwijk, HAN; dr. Paul Hodselmans, Hanzehogeschool; drs. Arjan van der Zalm, Saxion

In deze presentatie ligt de nadruk op de manier waarop een gezamenlijk protocol beoordeling eindniveau praktijkgericht onderzoek binnen de Nederlandse opleidingen fysiotherapie werd ontwikkeld. Het doel was: gelijke en gemeenschappelijk gedeelde doelstellingen en criteria voor afstudeerproducten waarbij het minimale vereiste eindniveau per individu is gegarandeerd.

Samen leren met LeerKRACHT

Presentatoren: Ilja van Santen, Hogeschool Leiden; Stefan Schuur, Ipabo; Joyce Poiesz, Thomas More Hogeschool; Wilbert Broekhuizen, KPZ; Yvonne Looye, Stichting LeerKRACHT

Deelnemers maken kennis met de opgedane ervaringen van een ontwikkelingstraject dat een kring van vijf lerarenopleidingen samen met stichting leerKRACHT op dit moment uitvoert.

Het doel van dit traject is om samen te leren en de kwaliteitscultuur binnen opleidingen te verbeteren. Vier krachtige instrumenten, waaronder het verbeterbord, komen in carrouselvorm aan de orde.

Succesfactoren en valkuilen bij instellingsoverstijgende samenwerking van examencommissies

Presentatoren: drs. Liesbeth Zijlstra, Hogeschool van Amsterdam; mr. Noor van Gils, *10voordeleraar*

In deze workshop verkennen de deelnemers hoe zij zelf vorm kunnen geven aan instellingsoverstijgende samenwerking tussen examencommissies. Wat is het doel van samenwerking? Wat is daarvoor nodig? Met welke partijen moet je rekening houden? Hoe zit het met de wettelijke bevoegdheden? Mooiste uitkomst van de workshop: met een plan (zie ook het Inspectierapport) voor verdere versterking van examencommissies op zak de deur uit.

Thema 2: Doelmatigheid, toegankelijkheid en kwaliteit

Meer studiesucces met intake gevolgd door student analytics?!

Presentatoren: Marco Farfan, Itje Wijshake, Marije Nije Bijvank, Saxion

Binnen ho-instellingen is een grote hoeveelheid aan ongebruikte en toch zinvolle informatie. Welke informatie is dat? Hoe maken we deze toegankelijk, continu zichtbaar en bruikbaar om aanknopingspunten te vinden om het studiesucces van studenten positief te beïnvloeden? Intake (studiekeuzecheck) voorafgaand aan de studie en student analytics tijdens de studie bieden mogelijkheden.

Workshop 10: What do our selection policies teach students about learning?

Presentatoren: Ilse Roos Gravemaker, Lineke Stobbe, Windesheim Honours College

The tradition of selection once rooted in exclusivity is changing. Admissions officers are considering more student focussed and human driven factors in their decisions. The session includes a guided discussion on how selection policies at UASs can serve both the function of stimulating excellence at individual level as well as to encourage students to care for the community. The experiential element will allow participants to “experience” selection.

Voortrajecten als kweekvijver voor talent

Presentatoren: Zanne Zwart, KABK; Jan van Bilsen, Koninklijk Conservatorium

De Hogeschool der Kunsten kent diverse vooropleidingen, waaronder de School voor Jong Talent. Studenten worden op niveau klaargestoomd, wederzijdse verwachtingen zijn duidelijk en de kwaliteit van de instroom wordt verhoogd. Hoofdcoördinator Zanne Zwart en directeur Jan van Bilsen vertellen over de voortrajecten en de aansluiting met de bacheloropleidingen.

Schakeltrajecten mbo-hbo: pabo en het economisch domein

Presentatoren: Izaak Dekker, Hogeschool Rotterdam; Ingrid van Steenhoven, Zadkine

Er stromen sinds de toelatingstoets weinig mbo-studenten in bij de pabo. In het economisch domein is het succes van studenten van verwante mbo-opleidingen schokkend laag in het economisch domein van het hbo. In (o.a.) Rotterdam besloten de Roc's en hogescholen de handen ineen te slaan en samen intensieve schakeltrajecten te ontwerpen voor beide domeinen.

Thema 3: Hoger onderwijs tussen bestendiging en innovatie

Leerwegaafhankelijk! Leeruitkomsten en beroepsproducten

Presentatoren: dr. Mark Gellevij, dr. Tjark Huizinga, Saxion

Denken vanuit leeruitkomsten dwingt je los te komen van je bestaande onderwijs. De leer-weg staat niet centraal, maar de leer-*uitkomst*. Om een leeruitkomst aan te tonen gebruik je een beroepsproduct, waarmee elke leerroute mogelijk wordt en leerwegaafhankelijk onderwijs en toetsen ontstaan.

Hoe flexibel ben jij? De FlexScan DT geeft antwoord!

Presentatoren: Elske Hissink, Sara Struik, HAN; Tijs Pijls, CINOP advies

Flexibilisering is 'hot'. Maar wat zijn essentiële aspecten? Hoe meet je het en hoe voer je er een richtinggevend gesprek over? In deze workshop wordt u meegenomen in deze zoektocht en maakt u kennis met de FlexScan DT, hét instrument dat de *ist & soll* met betrekking tot flexibiliteit in kaart brengt en input biedt voor het juiste gesprek.

I have to change to stay the same: toekomstbestendig hoger onderwijs

Presentatoren: drs. Sander van der Geest, Andries Vroegrijk MSc, Hogeschool Rotterdam

Wanneer is een hbo-opleiding *toekomstbestendig*? Verandering is prima, maar vaak ook ingewikkeld en ongewis. Hoeveel verandering is uiteindelijk echt noodzakelijk om studenten op te leiden voor de toekomst? Van noodzaak tot nutteloos en van mythe tot meedoen. Is uw onderwijs toekomstbestendig?

De stad als krachtige leeromgeving

Presentatoren: Sandra Storm, Vereniging Hogescholen; Martje van Ankeren, Regieorgaan SIA

Studenten hebben behoefte aan een krachtige leeromgeving. De stad is zo'n omgeving en hogescholen faciliteren daar steeds vaker plekken waar onderzoek, onderwijs en praktijk elkaar treffen. Maar hoe zorg je dat wat studenten leren relevant is voor hen én waardevol voor de stad? Samen met Stadslab Saxion en Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie Hogeschool Rotterdam gaat u op zoek naar antwoorden.

Professionele masters: van toegevoegde waarde

Presentatoren: Ans Gielen-van Bommel, HAN; Petra Kanters, Hogeschool Rotterdam

Kansen en uitdagingen: welke mogelijkheden zijn er om het aantal master(s)studenten in het hbo te verhogen en wat zijn de aandachtspunten daarbij? Hoe komen we tot een volwaardig aanbod met voldoende diversiteit? Hoe kunnen we hier als hogescholen samen optrekken? Behoeften van professionals, afgestudeerde bachelors en werkveld zijn daarbij leidend!

Ad-opleidingen: door delen ontstaat er meer

Presentatoren: Jaap ten Have, Windesheim Flevoland; Ed Bosschaart, Zuyd Hogeschool; Bartjan Wattel, Hogeschool Zeeland; Samenwerkingsverband AD-opleidingen (AD7)

Een aantal hogescholen werken in 'AD7'-verband samen aan associate degrees. Op interactieve wijze worden de gezamenlijke ontwikkelingen rond de ad-opleidingen doorgenomen, inclusief de plannen, de samenwerking en het didactisch concept.

Als afsluiting bestaat de mogelijkheid te reageren op deze samenwerking en is er de mogelijkheid te reflecteren op toepassingen voor uw eigen hogeschool.

Game on! Innoveren met onderwijs, onderzoek en werkveld

Presentatoren: Lidwien Sturing MSc en Judith Volker MSc, Hanzehogeschool

Hogescholen experimenteren met vormen van publiek-private samenwerking (zoals innovatiewerkplaatsen, ateliers en labs). Deelnemers krijgen door middel van een kwartet inzicht in de ontwerpkeuzes van innovatiewerkplaatsen en maken kennis met de verschillende verschijningsvormen binnen de Hanzehogeschool.

Iteratief onderwijs innoveren: verwarrend, spannend en leuk!

Presentatoren: Ellen Kloet, Frank van de Loo, Mark Boiten, Windesheim

Van centraal gestuurd naar bottom-up: docenten, studenten en werkveld als eigenaren in het hart van de onderwijsinnovatie. Praat mee over een meerjarige aanpak die in alles ingrijpt, van onderwijslogistiek en huisvesting tot leiderschap, teamontwikkeling en verantwoording.

Locatie: Onderdelendepot

Avans Innovative Studio. Uit je comfortzone? Ja graag

Presentatoren: Esther Fijneman, Bart Kapteijns, Avans hogeschool

Dompel je onder in Avans Innovative Studio. Ervaar de StudiOOte kracht aan den lijve: om de twee weken een ander vraagstuk, steeds wisselen van perspectief, rapid prototypen, interdisciplinair samenwerken. Ga zelf aan de slag met een opdracht en neem praktische ideeën mee over een vernieuwend onderwijsconcept.

You've got the Power

Presentatoren: Hester Brauer MSc, drs. Ruben Boers, drs. Daniël Rambaran, De Haagse Hogeschool
In het innovatieve afstudeerprogramma PowerHouse aan De Haagse Hogeschool ontwikkelen vertragers en langstudeerders zich tot gediplomeerde bachelors met een krachtige persoonlijke, sociale en professionele identiteit. De ontwerpprincipes van PowerHouse die leiden tot succesvol afstuderen worden in de workshop ontvouwd.

Ontwerpen van geflipt onderwijs met de learning-journey-map

Presentatoren: Jonathan Smits, Peter Dekker, Hogeschool van Amsterdam

Hoe ga je te werk als je als docent of docententeam het concept van flipping-the-classroom in je onderwijs wilt gaan toepassen? In deze workshop ga je zelf aan het werk met een canvas, de TPACK-learning-journey-map. We presenteren daarbij onze case over het maken van een ontwerp van geflipt onderwijs van het vak Onderwijskunde van de opleiding Pedagogiek (HvA).

Het hbo en de roadmap Next Economy

Presentatoren: Bert Hooijer, Hogeschool Rotterdam; Roelof Eleveld, Hogeschool Inholland
Bert Hooijer en Roelof Eleveld nemen u mee in een interactieve sessie over de concretisering van de vele tientallen plannen die worden ontwikkeld in de zg Roadmap Next Economy.

Het onderwijs bereidt zich voor op de nieuwe economie: met aandacht voor ondernemerschap, Fieldlabs en Innovation Hubs.

De RNE is een samenwerkingsverband van Overheid, Bedrijfsleven en Kennisinstellingen in de regio Den Haag-Rotterdam.

Verspreiden van onderwijsinnovaties met docententeams

Presentatoren: Nelleke de Jong MSc, dr. Elanor Kamans, dr. Marca Wolfensberger, Hanzehogeschool; dr. Maartje van den Bogaard, ICLON

In deze workshop wordt een teammethode gedemonstreerd die binnen de context van honoursonderwijs ontwikkeld is om bottum-up onderwijsinnovaties te verspreiden. Hierbij worden in docententeams de principes van data-based decision making toegepast. Deze methode is geschikt voor het verspreiden van alle vormen van innovatief onderwijs.

Thema 4: De ideale docent, wie is dat?

De ideale docent

Presentatoren: Gerard van Rijn, Tim Hoppen, De Haagse Hogeschool

In deze workshop wordt getracht 'de ideale docent' te definiëren vanuit de optiek van de vele belanghebbenden in een schoolorganisatie. In gezamenlijkheid en interactief worden de contouren van deze medewerker in beeld gebracht. Na afloop kan dan de werkelijke zoektocht beginnen!

Van vakinhoudelijke naar onderwijsprofessional!

Presentatoren: prof. dr. Elly de Bruijn, Hogeschool Utrecht; dr. Marcel van der Klink, Zuyd Hogeschool

Professionalisering van docenten is de manier om de kwaliteit en de innovatie van het onderwijs te realiseren, en hun tevredenheid te vergroten. We betogen dat de tijd rijp is voor verdere profilering van het hbo-docentschap, en informeren over actuele ontwikkelingen en praktijken.

Education facilitator

Presentator: Zijian Wang, Hogeschool van Amsterdam

The role education facilitator is introduced to replace the traditional role lecturer. Since knowledge in many disciplines are widely available on the internet, how does it effect the way we design our

courses? Should we focus more on facilitating the learning of students instead of instructing the students. The following question will be discussed during the workshop: how do we teach in schools and why is the role educational facilitator important?

During an educational experience the role educational facilitator is developed. This experience is based on the honors program module at the Hogeschool van Amsterdam: Opportunities and Challenges of the Modern China (OCMC).

Wat is jouw Docent-Talent?

Presentatoren: dr. Manon Krabbenborg, drs. Anne-Marie Kuijpers, dr. Marian Thunnissen, Fontys hogescholen

Wat typeert een talentvolle docent? Maar vooral: wat maakt jou een goede docent, leidinggevende of veranderaar? Tijdens deze interactieve workshop bekijken we talenten van docenten vanuit drie invalshoeken: literatuur, studenten en jouw eigen praktijkervaringen. Ook ga je op zoek naar jouw eigen talenten.

De ideale docent wijst waar je moet kijken, niet wat je moet zien

Presentatoren: Miriam Losse, Lianne Bouten, Saxion

In deze workshop ga je met de zogenaamde Placematmethode aan de slag om de specifieke hbo-beroepscontext van je eigen opleiding te karakteriseren. Je vormt daarmee een beeld van de rollen die een ideale docent moet kunnen innemen. Dit kun je vervolgens vertalen in de gewenste professionalisering binnen jouw opleidingsteam.

Thema 5: Wat mogen we eigenlijk vragen en verwachten van de student?

Het geheim achter studiesucces

Presentator: drs. Jean-Marie Molina, Hogeschool Rotterdam

Studievertraging en Studiesucces zijn beide kanten van dezelfde medaille. Zij zijn ook beide psychologische processen. Er is dus meer dan onderwijs nodig om ze te kunnen beïnvloeden. In de presentatie wordt er stilgestaan bij het fenomeen studievertraging en bij de vraag: hoe studenten te helpen studievertraging om te zetten in studiesucces. Tijdens de presentatie maakt de deelnemer kennis met de methode 'Tough Love' gebaseerd op de wetenschappelijke inzichten van Carol Dweck en E. Scott Geller. Tevens krijgt de deelnemer tips en tools om in de eigen onderwijspraktijk aan de slag te gaan met problemen rondom leren en studievertraging.

Bandprojecten: Skills & Eigen Werk

Presentatoren: Ronald Kool, Eelco de Boer, Marco Dirne, Jelte Heringa, Codarts

Een kijkje in de keuken van de bandprojecten bij Codarts Pop. Aan de hand van beeld en geluid worden twee hoofdlijnen binnen de bandlessen behandeld: Skills (ambacht) en Eigen Werk. Uitleg waarom de bandprojecten centraal staan binnen het curriculum en welke (muzikaal-)technische, creatieve, sociale en zakelijke vaardigheden worden getriggerd bij de studenten.

Wie zijn onze studenten? In het licht van diversiteit

Presentatoren: drs. Marja Poulussen, Winnie Roseval BA, Hogeschool Rotterdam

Docenten werken met superdiverse klassen, waarin zowel westerse als niet-westerse studenten en zowel theoriegerichte havisten als praktijkgeoriënteerde mbo'ers naast elkaar zitten. Het afnemende studiesucces in relatie met die diversiteit vraagt om een overdenking van wie de studenten van de hogeschool zijn en wie wij zien als onze studenten.

Studenttevredenheid: docenten aan zet?

Presentatoren: dr. Hilde Wierda-Boer, HAN; dr. Jessica Nooij, ResearchNed

Het doel van de workshop is om samen met beleidsmedewerkers, opleidingscoördinatoren, docenten en studenten na te denken over in hoeverre docenten(teams) gegevens uit de NSE kunnen gebruiken om studenttevredenheid te verhogen en wat voor effect dit heeft op de onderwijskwaliteit.

Projecten in het kader van Vreemde ogen dwingen

In 2012 verscheen het advies 'Vreemde ogen dwingen', waarin alternatieven werden aangedragen voor het idee van centrale examinering in het hbo. Sindsdien is er veel in gang gezet. Zoals pilots met instellingsoverstijgend gezamenlijk toetsen, de ontwikkeling van de BKE/SKE en van een Protocol voor de beoordeling van eindwerkstukken. Een aantal van die ontwikkelingen nadert zijn voltooiing en gaat daarmee een fase van consolidatie en verbreding in.

Het thema van dit jaarcongres is 'De o van hbo' en toetsing is onlosmakelijk verbonden met onderwijs. Daarom hebben we er voor gekozen een aparte plek in te ruimen voor een aantal van de projecten over de kwaliteit van toetsing die zijn ontwikkeld in het kader van 'Vreemde ogen dwingen'. Een soort mini-congres in het grote congres dus.

Project protocol afstuderen: een verslag van een boeiende reis

Presentatoren: Dominique Sluijsmans, Zuyd Hogeschool; Daan Andriessen, Hogeschool Utrecht

Op het jaarcongres van de Vereniging Hogescholen wordt formeel het project Pilot protocol afstuderen afgerond waaraan de afgelopen twee jaar acht hogescholen, vijftien opleidingen en circa dertig mensen intensief hebben gewerkt. Het project is gestart met een verzoek van de Algemene Vergadering van de Vereniging Hogescholen om te onderzoeken wat de meerwaarde is van het protocol voor het hbo.

In deze sessie komen de deelnemers zelf aan het woord om hun ervaringen met de rest van het hbo te delen. De bijeenkomst bestaat uit een korte inleiding door leden van het kernteam en daarna een korte pitch door de deelnemende opleidingen. Daarna kunnen de deelnemers met de opleidingen in gesprek.

Ervaringen met de implementatie van BKE

Presentatoren: Tamara van Schilt-Mol, HAN; Kitty Meijer, Hogeschool Utrecht; Marie-Christine Sprengers, NHL Hogeschool; Dominique Sluijsmans, Zuyd Hogeschool

In 2013 presenteerde de expertgroep Basiskwalificatie Examinering (BKE) een programma van eisen om de bekwaamheid van examinatoren te verhogen. Recentelijk is onderzoek gedaan naar de wijze waarop hogescholen hier invulling aan hebben gegeven. Tijdens dit college wordt ingegaan op de onderzoeksresultaten en met behulp van een casus stilgestaan bij mogelijke implementatievormen.

De touwtjes in handen: zelfregie over kwaliteit van toetsing

Presentatoren: Tamara van Schilt-Mol, Martijn Peters, Maartje Gijssels, HAN; Dominique Sluijsmans, Zuyd Hogeschool

De methodiek Toetsing Getoetst biedt opleidingen de mogelijkheid zelf de kwaliteit van toetsing te analyseren, verbeteren en borgen aan de hand van het recent ontwikkelde *toetsweb*. In de workshop wordt het web gepresenteerd, de methodiek toegelicht en ervaringen hiermee gedeeld. Ook maken de deelnemers actief kennis met enkele onderdelen uit de methodiek.